

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.: 20/13870-1

Saksbehandler: Nina Bachke

Dato: 24.04.2020

Utvidelse av prøvetakingskapasiteten for Covid-19 i alle kommuner - oppdrag fra Helsedirektoratet

Helsedirektoratet ber kommunene etablere økt prøvetakingskapasitet for diagnostikk for SARS-Cov-2 tilsvarende et nivå på testing av 5% av kommunens innbyggere ukentlig.

Oppdraget gis med hjemmel i smittevernloven § 7-10 annet ledd, jf. § 7-1, som gir Helsedirektoratet hjemmel til å bestemme at kommuner skal organisere eller utføre nærmere bestemte tjenester eller tiltak når det er nødvendig for å sikre et effektivt og forsvarlig smittevern.

Det er et samlet mål for nasjonen å nå en testkapasitet i størrelsesorden 300.000 pr uke. Det er tidligere gitt et oppdrag til de regionale helseforetakene om å oppskalere kapasiteten for PCR-baserte analyser ved universitetssykehusene, slik at denne økte kapasiteten sammen med eksisterende laboratoriekapasitet i helseforetakene og kapasitet i private laboratorier totalt vil nå et slikt nivå innen utgangen av mai.

Den økte prøvetakingskapasiteten i kommunene kan etableres gjennom en gradvis opptrapping i ukene som kommer, i tråd med at laboratoriekapasiteten økes gradvis i denne perioden. Kapasitet for prøvetaking av 5% av egen befolkning ukentlig skal være etablert innen utgangen av mai. Det forventes at behovet for utvidet testkapasitet vil vare så lenge det pågår et aktivt utbrudd av Covid-19.

En revidert teststrategi med nye testkriterier som legger opp til å teste langt flere enn i dagens situasjon vil etter planen bli publisert av Folkehelseinstituttet i løpet av kommende uke.

Det er ikke gitt at kriteriene i teststrategien vil tilsi behov for maksimal bruk av prøvetakingskapasiteten i alle kommuner gjennom hele perioden. Smitte- og utbruddssituasjonen vil kunne variere over tid og mellom geografiske områder, slik at økt kapasitet også vil inneha et beredskapselement. Smittespredning kan tilsi en høyere belastning i perioder, noe som vil kreve en grad av fleksibilitet for å kunne øke kapasiteten noe innenfor egen organisering og/eller gjennom samarbeid med andre kommuner og aktører.

Helsedirektoratet

Avdeling Plan og styring

Nina Bachke, tlf.: +4791161774

Postboks , • Besøksadresse: • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Organisering av prøvetakingen

Når det gjelder forsendelse/transport og fordeling av nødvendig prøvetakingsutstyr vises til vedlagte rutine.

Helsedirektoratet ser at det kan være krevende i enkelte kommuner å sørge for tilstrekkelig personell for å utføre prøvetaking. Vi ber om at alle muligheter benyttes når det gjelder midlertidige omrokkeringer. Kommuner som trenger å rekruttere personell, kan benytte Helsedirektoratets register for reservepersonell, se <https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krisehandtering/koronavirus/okt-behov-for-helsepersonell-under-koronavirusutbruddet>

Det kan også vurderes bruk av frivillige (slik som Røde kors) eller innleie fra eksempelvis studenter, permitterte eller vaktelskaper. Det er viktig at tilstrekkelig opplæring gis slik at kvalitet, pasientsikkerhet og forsvarlighet kan ivaretas.

Helsedirektoratet er tilsvarende kjent med at situasjonen knyttet til smittevernutstyr oppleves utfordrende i enkelte kommuner, særlig der det er pågående utbrudd med flere syke pasienter i primærhelsetjenesten. Det foregår et arbeid for å se om rutiner for fordeling av utstyr bør endres for i større grad å vektlegge smittesituasjon.

I uke 18 vil Helsedirektoratet sende ut nærmere informasjon og veiledning knyttet til deler av tiltakskjeden knyttet til prøvetaking:

- Revidert teststrategi
- Råd til kommunene ved organisering og oppskalering av prøvetakingskapasitet utarbeidet av en arbeidsgruppe i Helsedirektoratet bestående av representanter fra kommunene, i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin
- Oppfølgingsarbeid knyttet til smittesporing

Når det gjelder forutsetningene for elektronisk tilbakemelding på prøvesvar vil det komme tilbakemelding med beskrivelse så snart dette er klart. Planen er at dette skal være klart innen utgangen av april måned.

Bakgrunn og begrunnelse for oppdraget

Mikrobiologisk diagnostikk av Covid-19 sykdom utføres med påvisning av SARS CoV-2 med PCR-metode etter ekstraksjon av RNA fra prøve tatt i nasopharynx eller svelget. Det er utført flere tester for SARS COV-2 per 100.000 innbyggere i Norge enn i de fleste andre land. Det har imidlertid i perioder oppstått betydelige kapasitetsproblemer på norske laboratorier grunnet mangel på reagenser og andre artikler til det utstyret som benyttes til laboratoriearbeidet.

I den innledende fasen av epidemien var det stort forbruk av testing for påvisning av sykdom etter utenlandsopphold og oppsporing av smitte hos nærkontakter. Etter at innenlandssmitte tok over som viktigste smittekilde og antallet innleggelser økte, har man grunnet begrenset testkapasitet måttet prioritere testing av sykehusinnlagte og andre hvor behandlingsaspektet er viktigst. Dette er uheldig for monitorering av epidemien, og gir ikke et godt nok tilbud til de som blir syke og behandles i primærhelsetjenesten.

Når effekten av de samfunnsmessige smitteverntiltakene skal vurderes er det avgjørende å ha tilstrekkelig samlet testkapasitet til å teste for SARS CoV-2.

Det er videre ønskelig å ha sikker kunnskap om sykdom hos flest mulig av de smittede for å kunne ta i bruk metoder for risikostratifisering og evt. intervensjon i første stadium av sykdommen, hvor de fleste pasienter ikke trenger sykehusbehandling. Dersom man ved slike tiltak kan redusere andelen som får alvorlig sykdom, vil det være et av de viktigste virkemidlene for å håndtere det store antallet behandlingstrengende pasienter denne epidemien kan generere.

Samlet sett er det nå et stort behov for å etablere en vesentlig større kapasitet for testing for COVID-19 sykdom.

Vennlig hilsen

Svein Lie e.f.
fagdirektør

Nina Bachke
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helse- og omsorgsdepartementet, Espen Aasen; Helse Sør-Øst RHF, Cathrine Lofthus